

εἰς τὴν ἐκκλησίαν του, ἢ νὰ μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦ ὡς ἐξῆς Πιττακίου.

† 'Ιερώτατε Μητροπολίτα 'Ιωαννίνων. Παρακελεύεται σοι ἡ μετριότης ἡμῶν, ἵνα ἐξέλθῃς τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃς εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου, γίνωσκε γὰρ, ὅτι καὶ βάρος ἐπιτιμίου ἀφορισμοῦ αὐτῆ ἐκφωνεῖ συνοδικῶς κατὰ σοῦ, ἵνα μὴ γένηται ἄλλως, ἀπελθε γοῦν χωρὶς τινος λόγου καὶ προφάσεως, ἀσυγχώρητος γὰρ ἔση, μέχρις ἂν ἀπέλθῃς εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου. Εἴ δε ἔχεις ἀναγκαῖον, καὶ βούλει ἔλθειν ἐνταῦθα, οὐδὲν σὲ κωλύομεν, ἀλλ' ἔλθε καὶ ἐὰν θέλῃς, ἵνα ἔλθῃ καὶ ὁ Ναυπάκτου, ἐλεύσεται καὶ ἐκεῖνος †. ¹

† Ἔιχε καὶ διὰ τιμίας Πατριαρχικῆς χειρὸς μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδ. ε' †. Ὁ Σεβαστιανός, φαίνεται, ὅτι προϋτίμησε νὰ μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι κατὰ τὸ ἔτος 1372 βλέπομεν τὸν μητροπολίτην 'Ιωαννίνων νὰ ὑπογράφῃ πατριαρχικὰ γράμματα ².

'Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονὴ τοῦ Μητροπολίτου 'Ιωαννίνων παρετάθη, φαίνεται, ἐπὶ πολὺ, διότι ἐν τινι γράμματι τοῦ Πατριάρχου Νείλου περὶ τοῦ μητροπολίτου 'Ἰκονίου κατὰ τὸ ἔτος 1379—1380 ὑπογράφει καὶ ὁ 'Ιωαννίνων Σεβαστιανός ³, οὐδ' ἠδυνήθη πλέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς 'Ιωάννινα, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1381 ἐξελέγη ἕτερος μητροπολίτης 'Ιωαννίνων, ὁ τέως Κερνίσης.

Καὶ ὁ Σεβαστιανός τί ἀπέγινε; Ἀπελπισθεὶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ μετάθεσιν, ἐκλεγείς μητροπολίτης Κυζίκου· καὶ τοιοῦτος διετέλεσε μέχρι τοῦ 1387, ὅποτε εὐρίσκομεν Πατριαρχικὴν Πράξιν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ νέου Μητροπολίτου Κυζίκου τοῦ Ματθαίου ⁴. Τὸ ὅτι ὁ Σεβαστιανός ἐξελέγη Κυζίκου ἔξαγομεν ἐξ ἄλλης μεταγενεστέρης Πατριαρχικῆς Πράξεως σχετικῆς πρὸς τὴν διαφορὰν τὴν ἀναφυσίσαν πρὸ τινος μεταξὺ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 'Ἰγνατίου καὶ τοῦ 'Επισκόπου αὐτοῦ Μεθώνης Νικηφόρου τοῦ Μανδηλά.

'Ἐν τῇ Πράξει ταύτῃ ρητῶς ἀναφέρεται, ὅτι ὁ Μεθώνης «ἠθωώθη ἐξ ἔρεῦνης καὶ ἐξετάσεως τοῦ νῦν Μητροπολίτου Νικαίας καὶ τότε Βάρνης καὶ τοῦ Κυζίκου ἐκείνου 'Ιωαννίνων ὄντος κάκεινου, ἐξ ἀποστολῆς συνοδικῆς, τὸν 'Υψηλὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τοῦ ἀοιδίμου Κυροῦ Φιλοθέου κοσμοῦντος» ⁵. Ἄλλ' ὁ Φιλόθεος ἐπατριάρχευσεν τὸ βον ἀπὸ τοῦ 1364—1376, ὅποτε εἶνε γνωστὸν ὅτι μητροπολίτης 'Ιωαννίνων ἦτο ὁ Σεβαστιανός.

Τοῦ Μητροπολίτου Σεβαστιανοῦ μετατεθέντος εἰς Κίζικον ἐν ἔτι 1381

¹) Mikillos. Acta Patri. κτλ. Τόμ. Α' σελ. 587.

²) Αὐτόθι, Τόμ. Α' σελ. 594. ³) Αὐτόθι, Τόμ. Β' σελ. 2.

⁴) Αὐτόθι, Τόμ. Β' σελ. 108. ⁵) Αὐτόθι, Τόμ. Β' σελ. 135.

μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ὡς εἴπομεν, ἐξελέγη ὁ τέως Κερνίσης Ματθαῖος, Ἡπειρώτης κατὰ πᾶσαν πειθανότητα, ἀνὴρ πολυπράγμων, διατηρῶν σχέσεις μετὰ τῶν τότε Δεσποτῶν Πελοποννήσου καὶ Ναυπάκτου Καντακουζηνοῦ καὶ Σπάτα καὶ ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἀναλαβῶν ἀποστολὰς διπλωματικὰς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καταδεικνύεται ἐκ τοῦ κάτωθι ὑποσχετικοῦ συνταχθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1380 Σεπτεμβρίου Ἰνδ. δ. ¹

† Ἐπειδὴ διεκόμισα ἀναφορὰν πρὸς τὸν Παναγιώτατον ἡμῶν δεσπότην, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὴν Θεῖαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον ἀπὸ τοῦ ἀθλήτου τῆς Ναυπάκτου Μπούα Δεσπότη τοῦ Σπάτα, ὑπόσχομαι, ὅτι ἡ ἐννοία καὶ ὁ (sic) καὶ ἡ βουλή καὶ ἡ γνώμη ἦσαν ἀνατεθειμένα πρὸς ἐμέ, ὅπως γράψω κατὰ πα (sic) ὁμοίαν ἀναφορὰν, καθὼς καὶ εἰς τὸν Κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν ἀνθένην καὶ Βασιλεῦ καὶ ἔνεκα (ταύτης) τῆς ὑποθέσεως οὐ ψεύδομαι, ἀληθὴς γάρ ἐστι ἡ ἀναφορὰ ὡς ἐφορῶντος τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ εὐρεθῇ ποτε ψεῦδος παντελῶς καὶ ἐπίπλαστος ἢ εἰρημένη ἀναφορὰ, ἵνα εὐθύνωμαι κανονικῶς εἰς τὴν Ἱερωσύνην μου. Τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο ἡ παροῦσά μου ἔγγραφος ὑπόσχεσις καὶ ἀσφάλεια. ²

† Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Κερνίσης Ματθαῖος

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη τοῦ Κερνίσης Ματθαίου ἀπὸ μέρους τοῦ Δεσπότη Σπάτα Μπούα ἔληξε κατ' εὐχὴν φαίνεται, διότι βλέπομεν τὸν Κερνίσης, διαφερόμενον ἄλλως τε πρὸς τὸν Μητροπολίτην Πατρῶν, μετὰ ἐν ἔτος, τὸ 1381, ἐκλεγόμενον μητροπολίτην Ἰωαννίνων εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Σεβαστιανοῦ. «Φθάνει πρό τινος καιροῦ ὁ νῦν Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κῦρ Ματθαῖος, ἐπίσκοπος πρότερον ὢν Κερνίσης καὶ ὁ τοκαίμενος τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Παλαιῶν Πατρῶν προβιβασθεῖς εἰς Μητροπολίτην τῆς Θεοσώστου πόλεως Κερνίσης, προστάγματι Βασιλικῷ καὶ Συνοδικοῖς γράμμασι ἐπειδὴ δὲ ἀπελθὼν ἐκεῖ ὁ Κερνίσης οὐδαμῶς παρ' ἐκείνου (τοῦ Π. Πατρῶν) παρεδέχθη ἡ μειριώτης ἡμῶν καὶ διὰ τὸ τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου θέλημα καὶ διὰ τὴν δικαίαν ζήτησιν καὶ διὰ τὴν τοῦ Μητροπολίτου Π. Πατρῶν δέησιν, πολὺ τὸ εὐλογον ἔχουσαν συνδιασκεψαμένη τοῖς συνεδριάζουσι αὐτῇ Ἱερωτάτοις Ἀρχιερεῦσι τὸν Κερνίσης μετέθηκαν εἰς τὴν Ἁγιοτάτην Ἰωαννίνων Μητρόπολιν κ.τ.λ.» ³. Ὁ Οὐίλλιαμ Μύλλερ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ «Φραγκοκρατία ἐν Ἑλλάδι» ⁴ λέγει ὅτι ὁ Ἕλλην Αὐτοκράτωρ νεωστὶ μετὰ τὸ 1236 (κατὰ

¹) Acta Patr. Τομ. Β'. σελ. 11.

²) Acta Pat. Τομ. Β'. σελ. 11.

³) Ἐνθα Ἀνωτέρω Τομ. σελ. 23.

⁴) Τόμ. Β'. σελ. 261.

τὸ διάστημα 40 ἐτῶν καθ' ὃ ἤρξε ἐπὶ τῆς Κερκύρας Φίλιππος ὁ ἡγεμὼν τοῦ Τάραντος) εἶχε χορηγήσῃ εἰς τὸν νέον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων προκλητικὴν προσωνυμίαν *ἐξάρχου τῆς Κερκύρας*, ἣτις ἦτο προάγγελος ἑλληνικῆς ἐπιδρομῆς ἀπὸ τῆς ἐναντι κειμένης Ἠπείρου. Φρονῶ ὅτι ὁ σοφὸς ἱστορικὸς δὲν ἔχει δίκαιον, διότι κατὰ τὰ ἔτη 1236—1276 καὶ μέχρι τοῦ 1307 τὰ Ἰωάννινα δὲν ἦσαν εἰμὴ μικρὰ ἐπισκοπὴ τοῦ μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ μόνον μετὰ τὸ 1285 ἀνυψώθησαν εἰς μητρόπολιν, τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν λαβόντος μόνον τὴν τιμὴν τοῦ Ὑπερτίμου «ὕπερτιμου κλήσεως καὶ τιμῆς ἀπολαύειν αἰεὶ», καὶ βραδύτερον πάλιν ὅταν ἡ μητρόπολις Ἰωαννίνων ἀντικατέστησε τὴν τῆς Ναυπάκτου τὸ 1365 ὠρίσθη συνοδικῶς, ἵνα ὁ Ἰωαννίνων ἐπέχη τὸν τόπον τοῦ Ναυπάκτου, ὅπως ὁ Ναυπάκτου ἐπέιχε τὸν τόπον Σεβαστείας τῆς Μεγάλης ¹ καλούμενος καὶ πάλιν ἀπλῶς ὕπερτιμος ². Πολὺ βραδύτερον, περὶ τὸ 1394, ὅτε ὁ Ἰωαννίνων, λόγῳ ἐπιδόσεως, κατεῖχε τὴν Κέρκυραν, φαίνεται πιθανώτερον ὅτι προσέλαβεν καὶ τὸν τίτλον *ἐξάρχου Κορκύρας ἢ Κορκύρων*. Εἰς τὰ τοσάκις μνημονευθέντα *Acta Patriarchatus* ³ ἐν ἔτει 1394 εὗρισκομεν τὴν ἑξῆς σημείωσιν: «† μηνὶ Σεπτεμβρίου Ἰνδ. γ' παρεδόθη πρὸς τὸν Ἱερώτατον Μητροπολίτην Κορίνθου, ὕπερτιμον καὶ ἑξαρχον πάσης Πελοποννήσου, ἑξαρχία τὰ περὶ τὴν Πελοπόννησον Πατριαρχικὰ δίκαια πάντα, ὡσαύτως παρεδόθη αὐτῷ, λόγῳ ἐπιδόσεως, ἡ τε ἀγιοτάτη Μητρόπολις Κερκύρας καὶ ἡ Λευκὰς οὕτως, ὡς ἂν ἀπέλθῃ ἐκεῖσε, *εἴπερ εὔροι τὸν Ἱερώτατον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κατέχοντα ταύτας λόγῳ ἐπιδόσεως διὰ τιμίων Πατριαρχικῶν γραμμάτων ἐφησυχάσῃ καὶ ἀφίσῃ αὐτὸν ἀνενόχλητον· εἰδὲ μὴ ἐπιλάβηται αὐτῶν κατὰ τὴν περίληψιν καὶ ἰσχὺν τῶν γεγονότων ἐπὶ τούτῳ τιμίων Πατριαρχικῶν γραφῶν ἐφ' αἷς τιμίαις γραφαῖς καὶ θεῖον καὶ σεπτὸν ἐπορίστατο πρόσταγμα τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν ἀθθέντου καὶ βασιλέως· ὅθεν δι' ἀσφάλειαν ἐσημειώθη καὶ ἐνταῦθα».*

Ὁ Μητροπολίτης Ματθαῖος τὸ 1382 Σεπτεμβρίου 8 ἦλθε πρᾶγματι εἰς Ἰωάννινα, ἀλλ' ἠναγκάσθη ὑπὸ τοῦ τυράννου Θωμᾶ νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ἀπέλθῃ εἰς Ἄρταν μέχρι τοῦ 1385, ὅτε, κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ Πρόκλου, ἐσφαγιάσθη ὁ Θωμᾶς· κατὰ τὸ αὐτὸ ὅμως ἔτος καὶ ὁ Ἰωαννίνων Ματθαῖος μετῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, ὁ δὲ Ἰζαοῦ (Ἡσαῦ ὁ Βουοντελμόντης) «εἰς ἔννοιαν καὶ σκέψιν ἐλθὼν, ἄνδρα τίμιον καὶ εὐλαβῆ, εὐάρεστον Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, τὸν τοῦ Ἀρχιμανδρείου Ἡγούμενον Γαβριήλ, τοῦτον ἐκ παρακλήσεως πολλῆς τοῦ Δεσπότου καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀρχόντων προσέφερε τῇ ἀγιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου μηνὸς

¹) *Acta et Diplomata* Τομ. Α'. σελ. 379.

²) *Acta Patr.* Τομ. Α'. σελ. 493.

³) *Acta Patr.* Τομ. Β'. σελ. 213· περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης γράφομεν κατωτέρω.

(1386) καὶ ὑποψήφιον αὐτὸν ὠνόμασε καὶ ἐτίμησε... ἔστησε δὲ τὴν ἐκκλησίαν, ἣτις ἦν ἔρημος τότε, ὁ ὑποψήφιος καὶ συνέστειλε· ἐποίμανε δὲ τὴν ἐκκλησίαν καλῶς καὶ θεοφιλῶς χρόνους δύο καὶ εἰς τιμὴν καὶ βουλὴν καὶ μεγάλην ἀγάπην ὁ αὐθέντης αὐτὸν εἶχεν. Ἐν ἔτει δὲ 1388 Ἰνδ. α' κοινῇ βουλῇ στέλλεται οὗτος ὁ ὑποψήφιος εἰς Κωνσταντινούπολιν μηνὶ Ἀπριλίῳ 23 κακεῖσε ἐποίησε μῆνας ἔνδεκα· ἐνταῦθα δὲ εἰσηλθε τὸν ἐρχόμενον χρόνον μηνὶ Μαρτίῳ Κυριακῇ τρίτῃ τῶν Νηστειῶν»¹.

Γ'.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κατάλογον τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας Ἰωαννίνων πρῶτος ἔγραψεν ὁ Παναγ. Ἀραβαντινός, ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ αὐτοῦ². Ἄλλ' ὁ κατάλογος οὗτος εἶναι ἀτελέστατος. Ἐπίσης ὁ Μητροπολίτης Ἄρτης καὶ Πρεβέζης Σωφρόνιος εἰς τὸ ἔργον του «Ἄρτης καὶ Πρεβέζης δοκίμιον ἱστορικῆς περιλήψεως» ἐξέδωκε τοιοῦτον παντάπασιν ἀνάξιον λόγου.

Μετ' αὐτούς, πρῶτος Ἀνθίμος ὁ Ἀλεξούδης (μητροπολίτης Ἀμασειᾶς) ἐδημοσίευσεν πληρέστερον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6416 καὶ χρονολ. 5 Δεκεμβρίου 1890 φύλλον τοῦ «Νεολόγου» Κωνσταντινουπόλεως³, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Νικολ. Γ. Μυστακίδης α) ἐν τῇ «Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει» Νεολόγου⁴, β) ἐν τῇ ἔφημερίδι «Κωνσταντινούπολις»⁵ καὶ γ) ἐν τῇ ἔφημερίδι τῶν Ἰωαννίνων «Ἡπειρος»⁶.

Ἄλλὰ τόσον ὁ κατάλογος τοῦ Ἀλεξούδη, ὅσον καὶ οἱ τρεῖς τοῦ Μυστακίδου, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν σχετικῶν πηγῶν, πολλὰ τὰ ἐσφαλμένα, πολλὰς ἀνακριθείας καὶ πολλὰ χάσματα περιέχουσιν. Ἡ σύνταξις ἐπισκοπικῶν καταλόγων καὶ δὴ Ἡπειρωτικῶν Μητροπόλεων δὲν εἶναι ἔργον εὐχερές.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ ἡμεῖς τὸν παρόντα κατάλογον καταρτίσαντες ἐκοπιάσαμεν καθ' ὑπερβολήν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ παρουσιάσωμεν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν πληρέστερον.

¹) Ἡπειρωτικά. Ἐκδοσις Βόννης σελ. 233.

²) Χρονογραφία τῆς Ἡπείρου ὑπὸ Π.Α.Π. τόμος Β' σελίς 237.

³) Παρ' ἡμῖν εὐρίσκεται ἀντίγραφον τῶν ἐπισκοπικῶν καταλόγων τοῦ Ἀνθίμου Ἀλεξούδη, ληφθὲν ἐκ τῶν ἰδιοχείρων καταλόγων αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβάνομεν τὰς σημειώσεις ἡμῶν.

⁴) «Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεωρήσεις» Νεολόγου (τόμος Β' 1892—1893 τεῦχος 44ον 22 Ἀυγούστου 1893 σελίς 864—866).

⁵) «Κωνσταντινούπολις» φύλλον 22 Ἀυγούστου 1894.

⁶) «Ἡπειρος» ἔτος Βον 1911 ἀρ. 91—92.

[«Ζαχαρίας» 879].

Οἱ γράψαντες Ἐπισκοπικούς καταλόγους τῆς ἐκκλησίας Ἰωαννίνων ὡς πρῶτον ἐπίσκοπον αὐτῆς ἀναγράφουσι τὸν Ἰωαννίνης Ζαχαρίαν παρουσιασθέντα εἰς τὴν ἐπὶ Φωτίου τῷ 897 Σύνοδον ¹.

1020.

Τὸ ἔτος τοῦτο ἀναφέρεται Ἐπίσκοπος Ἰωαννίνων ἀνευ ὀνόματος ὑποκείμενος ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας Ἰωάννου, εἰς ὃν πιθανώτατα ὑπήγοντο ἐκκλησιαστικῶς τὰ Ἰωάννινα ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ἐπισκοπαὶ τῆς Ἡπείρου ἀπὸ τοῦ 927, ἂν μὴ καὶ πρότερον.

1232.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ πρὸ αὐτοῦ ἀναφέρεται Ἐπίσκοπος Ἰωαννίνων ἐπίσης ἀωνύμως πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἰωαννίνων ὁ Ἀπόκαυκος ἔγραφε καὶ πρότερον καὶ κατὰ ἔτος τοῦτο συγκινητικὴν ἐπιστολήν. «Τῷ Ἀγιωτάτῳ Ἰωαννίνων ὁ ἁμαρτωλὸς ποτε Ναυπάκτου

«Ζῶ καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ διάγων ἐν τῇ Κοζύλῃ καὶ ὑπομένω τὰς Ἐξαρχικὰς ἀπειλὰς. . . . Σὺ δὲ ἐπεὶ μόνος ὑπελείφθης ἡμῖν εἰς παράκλησιν μὴ λήγης καὶ γράμμασιν ἡμᾶς παρακαλῶν καὶ μηνύμασι» ². Εἰς τὸν αὐτὸν Ἐπίσκοπον Ἰωαννίνων ἐπέστελλε καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας Δημήτριος Χωματιανός ³.

1285 (ἢ 1307)—1365.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τρεῖς Μητροπολίται ἐξελέγησαν, τῶν ὁποίων ἀγνοοῦμεν τὰ ὀνόματα. Ἐκ τούτων μόνον οἱ δύο πρῶτοι ἠδυνήθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς Ἰωάννινα, τοῦ τρίτου ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων τῆς Ἡπείρου διαμείναντος ἐν τῇ Βασιλευούσῃ ⁴. Κατὰ τὸ

¹) Ἀνθιμος ὁ Ἀλεξούδης δέχεται τὸν Ζαχαρίαν παραπέμπων εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν Ἱερῶν Συνόδων ὑπὸ Σπυρ. Μήλια Τόμος Β' σελίς 929, καὶ εἰς τοῦ Ἄρτης καὶ Πρεβέζης δοκίμιον Ἱστορικῆς περιλήψεως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἄρτης καὶ Πρεβέζης Σαραφείμ Ἀθῆναι 1894 σελίς 95. Ὁ δὲ Νικόλαος Γ. Μυστακίδης παρατείνει τὴν Ἀρχιερατείαν τοῦ Ζαχαρίου ἀπὸ τοῦ 867—879, κατὰ τὴν συνθήθειάν του οὐδαμοῦ παραπέμπων.

²) Διακόνου Παρθενίου Κ. Πολάκη, «Ἰωάννης Ἀπόκαυκος Μητροπολίτης Ναυπάκτου σελ. 470.

³) Μηλιαράκη, Ἱστορία τοῦ Βασιλείου τῆς Νικαίας καὶ τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου

⁴) Mirosich - Müller, Acta τόμος Α' σελ. 470.

ἔτος 1332· ἢ ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ Μητροπολίτης 'Ιωαννίνων ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ Δεσπότη τῆς 'Ηπείρου, τοῦ Κλήρου καὶ τῶν προϋχόντων 'Ιωαννίνων ὁ Μέγας Οἰκονόμος τῆς Μητροπόλεως Μιχαὴλ ὁ Φιλανθρωπινός, γόνος τοῦ εὐγενοῦς καὶ περιλάμπρου Βυζαντινοῦ οἴκου τῶν Φιλανθρωπινῶν, ὁ κατὰ τὸ 1292 οἰκοδομήσας ἐν τῇ νήσῳ 'Ιωαννίνων τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ φοιτητήριον συστήσας ἐν αὐτῇ. Ὁ ἐψηφισμένος Φιλανθρωπινὸς δὲν ἤξιώθη νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα τῆς ἀρχιερωσύνης μεταβαίνων κατὰ τὴν τάξιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι κατὰ τὸ ἔτος 1332 ἀπεβίωσε ταφθεὶς ἐν τῇ αὐτοῦ Μονῇ καὶ καταλιπὼν ἀοίδιμον μνήμην τῆς εὐσεβείας καὶ φιλομουσίας αὐτοῦ.

Σεβαστιανὸς (1365—1381).

Κατὰ τὸ ἔτος 1365, ζητηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν 'Ιωαννίνοις, μητροπολίτης ἐξελέγη ὁ ἐξ 'Ιωαννίνων Σεβαστιανὸς «ἐπέχων καὶ τὸν τόπον τοῦ Ναυπάκτου», ὡς ἀντικαταστήσας αὐτὸν πρὸς καιρὸν ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν Λατίνων καταλήψεως τῆς πόλεως Ναυπάκτου.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Σεβαστιανοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν 'Ιωαννίνων προσηρτήθη καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Λευκάδος, ἀλλὰ καὶ αὕτη μετ' ὀλίγον ἐχειραφετήθη¹. Ὁ Μητροπολίτης Σεβαστιανός, ὡς εἰδομεν, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ τυράννου Θωμᾶ τοῦ Πρελοῦμπου κατέφυγεν εἰς Ἄρταν ταλαιπωρούμενος, τὸ δὲ 371 ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου ὡς ἐγκαλούμενος ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ναυπάκτου, ἔνθα καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ ἔτους 1381, ὅτε ἐξελέγη μητροπολίτης Κυζίκου ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Φιλοθέου (1369—1376). Ὁ Σεβαστιανὸς τῷ 1387 ἀπεβίωσεν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ μητροπολίτης Κυζίκου ἐξελέγη ὁ Ἱερομόναχος Ματθαῖος², ὁ κατὰ τὸ 1397 ἀνυψωθεὶς ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ Θρόνου³.

Ματθαῖος (1381—1385).

Τὸν Σεβαστιανόν, προαχθέντα εἰς Κύζικον, διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῶν 'Ιωαννίνων ὁ τέως Κερνίσης Ματθαῖος, 'Ηπειρώτης καὶ αὐτός. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ Πρόκλου «τῷ 1383 Σεπτεμβρ. 8. ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον

¹) Miklosich - Müller, Acta Patriar. Τόμ. Α' σελ. 468, 472, 490.

²) Miklosich - Müller, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 108, 135 Τόμος Β' σελ. 23 Ὁ Ἁλξούδης παρατείνει ἀνακριβῶς τὴν ἀρχιερατείαν τοῦ Σεβαστιανοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1367—1380—1383, καθὼς καὶ ὁ Μυστακίδης ἀπὸ τοῦ 1380—τοῦ 1381 προσθέτων «ἀνὴρ ἄμπειρος».

³) Μ. Γεδεών, Πατριαρχικοὶ Πίνακες σελ. 457.

ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ματθαῖος ἐπέχων καὶ τὸν Ναυπάκτου θρόνον». Ἄλλ' ὁ Θωμᾶς (Πρελοῦμπος) αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ θελήματι οὐχ ὑπεδέχετο. καὶ διὰ τοῦτο πλέον τὴν οἴκησιν ὁ Ἀρχιερεὺς τῇ Ἀρτῇ ἤγεν»¹. Τὸν μητροπολίτην Ματθαῖον ὁ ἄρχων τῆς Ἀρτῆς Σπάτας, μεθ' οὗ στενωῶς συνεδέετο, ἐπεμψε τῷ 1385 μετὰ τοῦ Καλογνύμου δυσωπῶν τὸν τύραννον Θωμᾶν, ὅπως διώξωσιν ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπιδραμόντας τότε κατὰ τῆς Ἡπείρου. Ἄλλ' ὁ Τύραννος «οὐκ ἠνείχετο, ἀλλ' εὐκαιρίαν λαθὼν ἐξόριστον πέμπει τὸν Ἀρχιερέα, τὸν δὲ Καλόγνωμον κρατεῖ καὶ τὴν ἐκκλησίαν προδίδωσι τῷ Συναγχερείμῳ»² μετὰ τὸν φόνον τοῦ τυράννου ὁ Ἰσαοῦ, δηλαδὴ Ἡσαῦ ὁ Βουλευερμόντης, ὁ νέος σύζυγος τῆς Ἀγγελικῆς Παλαιολογίνας, τὸν ποιμενάρχην Ματθαῖον «μετακαλεῖ καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῷ παρατίθει μετὰ τῶν ὑπαρχόντων καὶ κτημάτων αὐτῆς καὶ ἐντίμως αὐτὸν περιέχει». Ἄλλ' ὁ μητροπολίτης Ματθαῖος δὲν ἐπέζησεν ἐπὶ πολὺ «τῷ 8894 ἔτει, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ 1385, μετῆλθεν ἐντεῦθεν πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς»³.

Γαβριήλ (1386—1408).

Τὸν Ματθαῖον διεδέχθη εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Ἰωαννίνων ὁ τέως Ἡγούμενος τῆς ἐν Ἰωαννίνοις μονῆς τοῦ Ἀρχιμανδρείου Γαβριήλ, καὶ αὐτὸς Ἡπειρώτης «ἀνὴρ τίμιος καὶ εὐλαβῆς ἐνάρετος Θεῷ καὶ ἀνθρώποις», κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1386—1388 ὡς ὑποψήφιος, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους τούτου μητροπολίτης, ὅστις «ἐποίμανε τὴν ἐκκλησίαν καλῶς καὶ θεοφιλῶς» πιθανῶς μέχρι τοῦ ἔτους 1408.

Ἰωσήφ (1408).

Μετὰ τὸν Γαβριήλ ἀτυχῶς νέον χάσμα περίπου 80 ἐτῶν ἀπαντῶμεν τίς διεδέχθη τὸν Γαβριήλ; ἄγνωστον. Ὁ Ἀλεξούδης τῷ 1408 γράφει τὸν Ἰωσήφ οὐδαμοῦ παραπέμπων. Ὁ Μυστακίδης τῷ 1407, αὐτὸς οὐδέποτε ἀναφέρει πηγὰς.

Πρόκλος (1410).

Μετὰ τὸν Ἰωσήφ ὁ Ἀλεξούδης ἔχει τὸν Πρόκλον, ἄνευ οὐδεμιᾶς παραπομπῆς. Ὁ Μυστακίδης εἰς τὸν Γ' κατάλογόν του τὸν παρελείπει, ἐνῶ τὸν ἀνέφερεν εἰς τοὺς ἄλλους δύο.

¹) «Ἡπειρωτικά Βόννης» σελ. 229.

²) Ἐνθα ἀνωτέρω.

³) Ἐνθα ἀνωτέρω σελ. 231—232. Τὸν Ματθαῖον ὁ Ἀλεξούδης ἀνακριβῶς χυτᾶει ἀπὸ τοῦ 1383—1387. Τὸ αὐτὸ ἀνακριβῶς ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Μυστακίδης.

1430. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρχε μητροπολίτης Ἰωαννίνων πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Μέγας Βεζύρης τοῦ Σουλτάνου Μουράτ Σινὰν Πασσᾶς ζητῶν τὴν παράδοσιν τῶν Ἰωαννίνων. Ἀλλὰ τοῦ μητροπολίτου τούτου τὸ ὄνομα ἀγνοοῦμεν.¹

Νεόφυτος (1480 — 1487).

Κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ὁ Ἀλεξούδης ἀναφέρει τὸν Νεόφυτον παραπέμπων εἰς τὴν σελίδα 34 τοῦ Ε' τόμου τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας». Ὁ δὲ Μυστακίδης κατὰ τὰ ἔτη 1480—1489 προσθέτων «ἐφ' οὗ τὰς ἡμέρας ἔγιναν πολλαὶ καὶ διάφοραι ἐν τῇ Μητροπόλει μεταβολαί», χωρὶς νὰ μᾶς ἀναφέρῃ ἐν τούτοις πόθεν ἔλαβε τὰς πληροφορίες του ταύτας. Καὶ ὁ Ἀραβαντινὸς ἀπὸ τοῦ 1484 ὀρίζει τὴν ἀρχιερατείαν του. Ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ 1486 ὁ μητροπολίτης Νεόφυτος μετὰ τῶν τότε ἀρχόντων καὶ ἱκανοῦ λαοῦ μετέβη εἰς τὸ χωρίον Παλαιόμυλον, εἰς δ' εὐρέθη πρὸ ὀλίγου ἢ θαυματοργὸς εἰκὼν τῆς παναγίας Χρυσοβίτσης². Τὰ αὐτὰ ἀναφέρει καὶ ὁ Μ. Γεδεών ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθεία»³, ὅπου διορθῶναι τὸν Ἀραβαντινὸν λέγοντα τὸν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Γεράσιμον ἐσφαλμένως Χιδᾶν, ἀντὶ Χοιδᾶν.

Νήφων (1500).

Μετὰ τὸν Νεόφυτον ὁ Ἀλεξούδης ἔχει κατὰ τὸ 1500 τὸν Νήφωνα, παραπέμπων εἰς τὸν Β' τόμον Χρονογραφίας τῆς Ἠπείρου καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου Κων/πόλεως τόμος Α' σελ. 12. Ὁ Μυστακίδης ἀναγράφει τὸν Νήφωνα ἀπὸ τοῦ 1500 μέχρι τοῦ 1534(!) προσθέτων ὅτι ἦν Ἰωαννίτης καὶ ἐλέγετο Μεταξᾶς καὶ ὅτι οἱ γονεῖς του ἦσαν ἔμποροι ἢ πραγματευτάδες!

Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Μυστακίδης θέλει τὸν Νήφωνα ἀρχιερατεύσαντα ἀπὸ τοῦ 1500—1534, ἀντιφάσκων, τὸ ἔτος 1516 ὡς Μητροπολίτην Ἰωαννίνων ἔχει τὸν Θεόκλητον, τὸν εἶτα πατριαρχεύσαντα!

Ἀναντιρρήτως κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον οὐδεὶς Νήφων ἀρχιεράτευσεν ἐν Ἰωαννίνοις, Νήφων δὲ Μεταξᾶς Ἰωαννίτης, ὡς θέλει καὶ ὁ Ἀραβαντινός, οὐδέποτε ἐγένετο μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Ὁ ἀείμνηστος Ματθαῖος Παρανίκας εἰς τὸ Σχεδιάσμα του καὶ πάντες ὅσοι ἔγρα-

¹) Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου, τόμος Β' σελ. 315 «Ἠπειρωτ. Χρονικά» ἔτος Β' τεῦχος Α' καὶ Β' σελ. 9. σημ. 3.

²) Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου τόμος Β' σελ. 222.

³) «Ἐκκλ. Ἀλήθεια» τόμος 5ος, σελ. 34.

ψαν μετ' αὐτὸν καὶ τελευταῖον ὁ μακαρίτης Σπυρίδων Λάμπρος ἠπατήθησαν νομίζοντες τὸν Νήφωνα Μεταξᾶν ὡς χρηματίσαντα μητροπολίτην 'Ιωαννίνων, ὑπέργηρον πλέον ὄντα. Ὁ ΙΖ' κῶδιξ τῆς ἐκκλησίας τοῦ 'Αρχιμανδρείου διακηρύττει ὅτι: Νήφων ὁ κατὰ κόσμον Μεταξᾶς ἦτο ἱερομόναχος καὶ ὡς ἱερομόναχος ἐκοιμήθη τῇ 6ῃ 'Απριλίου τοῦ 1546 καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ἐν τῇ Νήσῳ Μονῇ τοῦ Στρατηγοπούλου, ἐν τῇ ὁποία ἐμόνασεν, ἴσως δὲ καὶ ἐδίδαξεν ἐν τῇ Σχολῇ αὐτῆς « + ἐκυμῖθη ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ νίφον 'Ιερομόναχος: ὁ κατὰ κόσμον μεταξᾶς.. ἐν αὐτῇ τῇ εἰμέρα, ἐκυμῖθη, καὶ ὁ γεράσιμος ὁ Τζαχούλης ὁ θῖος τοῦ παπ. κυρ. νίφου: ἔτους ζνδ. (=7054=1546) ἀπριλι—εις τὰς ἕξ ἡμέρα τρίτη: ».¹

Νεῖλος (1513).

Κατὰ τὸν 'Αλεξούδην μὴ παραπέμποντα εἰς οὐδεμίαν πηγὴν.

Θεόληπτος (1513).

Μετὰ τὸν Νεῖλον ὁ 'Αλεξούδης γράφει τὸν Θεόληπτον ἀπὸ τοῦ 1513 ἕως τοῦ 1515. Τὸν Θεόληπτον ἔχει καὶ ὁ Μυστακίδης τῷ 1516, καὶ ὁ 'Αραβαντινὸς τῷ 1515.

Ὁ 'Ιωαννίνων Θεόληπτος κατὰ μὲν τὸν Γεδεὼν ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῷ 1516 πατριαρχεύσας μέχρι τοῦ 1520. Κατὰ δὲ τὸν 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν Χρυσοστόμον ἀπὸ τοῦ 1513 μέχρι τοῦ 1522.² ὅστε, 'Ιωαννίνων διετέλεσε κατὰ τὸν Μακαριώτατον πρὸ τοῦ 1513. Ὁ Θεόληπτος κατὰ τὸν 'Ιωάννην Λαμπρίδην κατήγετο ἐκ Πογδοριανῆς.³

Γρηγόριος (1513).

Τὸν Θεόληπτον πατριαρχεύσαντα διεδέχθη εἰς τὴν μητρόπολιν 'Ιωαννίνων ὁ Γρηγόριος, ὅστις ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τούτου ἀπεστάλη εἰς Ῥωσσίαν πρὸς τὸν Μέγα Δοῦκα Βασίλειον 'Ιβάνοβιτς.⁴

Τὸν Γρηγόριον οὔτε ὁ 'Αλεξούδης, οὔτε ὁ 'Αραβαντινός, οὔτε ὁ Μυστακίδης ἀναφέρουν.

¹) Μ. Πρωτοσυγκέλλου 'Αθηναγόρα, 'Ηπειρωτικαὶ Σελίδες τεύχ. Β'. 'Ιστορικαὶ ἐπανορθώσεις. 'Η ἐν τῷ φρουρίῳ τῶν 'Ιωαννίνων Σχολῇ τῶν Δεσποτῶν σελ. 26 ἐξ ἀνατυπώσεως ἐκ τοῦ Δελτίου 'Ιστορικῆς καὶ 'Εθνολογικῆς 'Εταιρείας τοῦ 1923.

²) «Θεολογία» Τόμος 4ος σελ. 180.

³) «'Ιερά ἐν 'Ηπείρῳ σκηνώματα» σελ. 14.

⁴) «Δελτίον 'Ιστορ. καὶ 'Εθνολογ. 'Εταιρείας ἔτος 1891 τόμος Γ'. τεύχος ΙΑ'. σελ. 490.

Σωφρόνιος (1520;— 1526).

Μετά τὸν Γρηγόριον ἀπαντῶμεν τὸν Σωφρόνιον, τὸν ὁποῖον ἀγνοοῦν οἱ γράψαντες ἐπισκοπικούς καταλόγους Ἰωαννίνων.

Ὁ Σωφρόνιος τῷ 1526 πιθανῶς διέμενε ἐν τῇ μονῇ Βαρλαάμ τῶν τῶν Μετεώρων, ὅπου ἴσως καὶ ἀπεβίωσεν. «Ἐκοιμήθη ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Σωφρόνιος Ζλ. δ=1526»¹.

Νήφων (1526;— 1546).

Τὸν Νήφωνα ὁ Ἀλεξούδης γράφει ἀρχιερατεύσαντα ἀπὸ τοῦ 1542 μέχρι τοῦ 1546. Ἡμεῖς Νήφωνα μητροπολίτην Ἰωαννίνων ἀπαντῶμεν ὑπογράφοντα τῷ 1546 ἐν τινι γράμματι τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Μηθύμνης Ἰγνάτιον περὶ τῆς μονῆς Λειμῶνος². Τὸν Μητροπολίτην τοῦτον συνέχεον, φαίνεται, οἱ Παρανίκας καὶ λοιποὶ πρὸς τὸν Νήφωνα Μεταξᾶν.

Μακάριος (1546— 1549).

Οὐδεὶς κατάλογος ἀναφέρει τὸν Μακάριον. Ἐν τούτοις ἀπαντᾶται εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 64 χαρτῶον κώδικα «Πατρικὸ» τῆς ἐν Σκιαθῶν Μονῆς τῆς Ἐθαγγελιστρίας. «Ζ. Ν. Γ.» Ἀρχιερατεύοντος Μακαρίου τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων, ἐτελεύτησεν ὁ παπᾶ κύρ Ἰωάννης ὁ πρωτονοτάριος τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἰωαννίνων μηνὶ Αὐγούστῳ εἰς τὰς κ'. Ἰνδικτ. δ'.³

Ἰωάσαφ (1549—1571).

Κατὰ τὸν Ἀλεξούδην⁴ τῷ 1549 μητροπολίτης Ἰωαννίνων ἦτο Ἰωάσαφ, ὁ εἶτα Πατριάρχης. Κατὰ τὸν Μυστακίδην ἀπὸ τοῦ 1541 μέχρι τοῦ 1555, μετὰ τῆς δηλώσεως ὅτι ὁ Ἰωάσαφ ἦτο ἀπὸ Κράψι «κώμη Ἰωαννίνων» ἀνὴρ ἔνδοξος καὶ μεγαλοπρεπῆς. Ἀναντιρρήτως ὁ Ἀλεξούδης καὶ ὁ Μυστακίδης σφάλλονται, διότι Ἰωάσαφ ὁ μεγαλοπρεπῆς Πατριάρ-

¹) Βυζαντίς Τ. Α'. Σελ. 306. Ν. Ἑλληνομνήμων Τ. ΙΑ'. τεῦχος Α'—Β' σελ. 13 σημ. Α'.

²) Ἑλλην. φιλολογ. Συλλόγου Μαυροκορδάτειος βιβλιοθήκη Τομ. Α'. σελ. 12. Ὁ Ἀλεξούδης τῷ 1546 ἔχει Παρθένιον τὸν Μικρόν. Ἀσφαλῶς ὁ Παρθένιος δὲν ἔχει ἐνταῦθα τὴν θέσιν του.

³) Εὐαγγελίδου Τρύφωνος, «Ἡ Νῆσος Σκιάθος» σελ. 204.

⁴) Ὁ Ἀλεξούδης παραπέμπει εἰς τὸν Ἰωαν. Λαμπρίδην περὶ τῶν ἐν Ἡπειρῶ ἀγαθοεργημάτων σελ. 119.

χης Κων/πόλεως οὐδέποτε διετέλεσε Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Ὁ Ἀμασείας πάλιν τῷ 1572—1581 γράφει τὸν Ἰωσήφ παραπέμπων εἰς τὸ Βιογραφικὸν Σχεδιάσμα περὶ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Β΄. τοῦ Σάθα.¹

Καὶ πράγματι, μετὰ τὸν Μακάριον μητροπολίτης Ἰωαννίνων ἐξελέγη ὁ Ἰωάσαφ, ἀλλ' οὐχὶ ὁ Μεγαλοπρεπής, πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 1549, διατελέσας τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1571, ὅτε μετετέθη εἰς Λάρισσαν, ὁ μητροπολίτης τῆς ὁποίας Δανιὴλ ἐξελέγη Ἰωαννίνων, ποιμάνας τὴν νέαν ταύτην παίμνην μέχρι τοῦ 1580 ἢ 1581, ὅτε καὶ πάλιν μετετέθη εἰς Λάρισσαν, τοῦ Ἰωάσαφ Λαρίσσης λαβόντος αὐθις προεδρικῶς τὰ Ἰωάννινα.

Ὁ Ἰωάσαφ τῷ 1588 ἦν ἐν Κων/πόλει ὑπογράφων ὡς Ἰωαννίνων πατριαρχικὸν γράμμα ἐπικυρωτικὸν τοῦ ὄρφικίου τοῦ Ταβουλαρίου τῷ Μιχαὴλ Παυλεώτῃ γαμβρῷ Θεοδοσίου τοῦ Ζυγομαλά². Κατὰ τὸν Ν. Γ. Γιαννόπουλον ὁ Ἰωάσαφ ἐξελέγη Ἰωαννίνων ἀπὸ Λαρίσσης τὸ ἔτος 1581³.

Συνοψίζοντες λέγομεν ὅτι ὁ Ἰωάσαφ δις ἀρχιεράτευσεν ἐν Ἰωαννίνοις, τὸ α΄. ἀπὸ τοῦ 1549—1571 καὶ τὸ β΄. ἀπὸ τοῦ 1580 ἢ 81—τοῦ 1585.

Δανιὴλ (1571—1580).

Τὸν Δανιὴλ ὡς μητροπολίτην Ἰωαννίνων ἀπαντῶμεν ἐν τινι πατριαρχικῷ γράμματι τοῦ Πατριάρχου Μητροφάνους τῷ 1571 περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀρχιμανδρείου. Ἐν Κων/πόλει διέμενεν ὁ Δανιὴλ καὶ τὸ 1572⁴.

Ἰωάσαφ τὸ β΄. (1580—1585)

Ματθαῖος (1585—1595).

Ἰωαννίνων Ματθαῖον ἀπαντῶμεν ἐν τινι γράμματι τοῦ Πατριάρχου Θεολήπτου τοῦ β΄. ἐν ἔτει ζηγ=7093=1585 πρὸς τὸν Ἀχριδῶν Γαβριήλ⁵.

¹) Σελίς ια΄. μζ΄. 144—146. 147—148. Ὁ Ἰωάσαφ οὗτος θὰ εἶναι ὁ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Β΄. συνοδικὸς ἀπλῶς ἀναφερόμενος ὁ μητροπολίτης Ἰωαννίνων Μ. Γεδειών, «Πατριαρχικοὶ Πίνακες» σελ. 522.

²) Σάθα, Βιογραφικὸν Σχεδιάσμα σελ. 148. Τουρκογκρέτσια βιβλίον 4ον σελ. 179, 282, 385.

³) Ἐπετηρὶς φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ἔτος 10ον περιόδ. Β. 1914 σελ. 269. Τὸ γράμμα δι' οὗ ἐδόθησαν τῷ Λαρίσσης Ἰωάσαφ προεδρικῶς τὰ Ἰωάννινα φέρει χρονολογίαν ζ.π.θ΄. Ἰούλιον Ἰνδικτιῶνα Θ΄. Σάθα, Βιογραφικὸν Σχεδιάσμα σελ. 148.

⁴) «Βυζαντινὰ Χρονικά» Πετροπούλεως Τόμος Α΄. σελ. 742. «Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογ. Ἑταιρείας» τόμος Γ΄. τεύχος 11ον σελ. 458. Νεολόγου Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις Γ΄. σελ. 618, 619, 638.

⁵) Σημείωμα περὶ Ἑλλήνων ἐκ τῶν Μαρτίνου Κρουσίου Σουΐτικῶν Χρονικῶν ὑπὸ Περικλέους Ζερλέντη σελίς 23.

Ε. Π. Μ. της Κ. τ. Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Ὁ Ματθαῖος Ἰωαννίνων ὑπογράφει τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Πατριάρχου Θεολήπτου τοῦ β'. (1585—1586)¹. Ὡστε ὁ Ματθαῖος πρὸ τοῦ Πατριάρχου τούτου ἦν Ἰωαννίνων. Ἐν τῇ ἐκλογῇ Ἰερεμίου β' τοῦ τρανοῦ τὸ γ'. ὁ Ματθαῖος ἦν ἐν Κων/πόλει². Ἐν ἔτει δὲ ζ ρ. δ.—1595 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰερεμίου πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς Δύσεως καὶ πάσης Πελοποννήσου ἐπὶ ἐξαρχικῇ ἀποστολῇ³. Ὁ Ματθαῖος Ἰωαννίνων ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως Ἰερεμίου καὶ Μελετίου τοῦ Ἀλεξανδρείας τοῦ Πηγά ἐπαινεῖται ὡς ἄνθρωπος προσεκτικώτατος. Ἰερεμίαν β', τὸν Τρανόν ὁ Ἰωαννίνων Ματθαῖος διεδέχθη ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου κατὰ τὸν Μ. Γεδεών καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρυσόστομον τῷ 1595.

Ὁ Ματθαῖος ἐν τινι σημειώματι, περὶ οὗ κατωτέρω, καλεῖται Κλεινοβίτης, πιθανῶς ὡς καταγόμενος ἀπὸ τὸ Κλεινοβὸ τῆς Θεσσαλίας⁴.

Νεόφυτος (1597 — 1612).

Μετὰ τὸν Ματθαῖον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων ἀπαντῶμεν τὸν Νεόφυτον, τὸν ὁποῖον οὔτε ὁ Ἀλεξούδης, οὔτε ὁ Ἀραβαντινὸς ἀναφέρουσι, ὁ δὲ Μυστακίδης τὸν θέτει κατὰ τὸ ἔτος 1600. Ἐν τούτοις ἡμεῖς εὐρίσκομεν τὸν Νεόφυτον μητροπολίτην Ἰωαννίνων τῷ 1597 ὡς καὶ τῷ 1604 καθὼς καὶ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1605⁵, ὅτε ἐξεδόθη πατριαρχικὸν Σιγίλλιον περὶ τῆς ἐνορίας Ζαγορίου⁶. Ἐπὶ τοῦ Νεοφύτου τούτου καταλήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἡ ἐντὸς τοῦ φρουρίου μητρόπολις τῶν Ἰωαννίνων ὡς ἀνεγνώσαμεν ἐν τινι σημειώματι τριωδίου τῆς Μονῆς Ἀγίων Νικολάου Ἰωαννίνων εὐρισκομένου νῦν ἐν τῇ μονῇ Ῥογκοβοῦ τοῦ Ζαγορίου⁷. «Ἐτους ζ ρ. ε. ἐπάρθη ἡ Μητρόπολις τῶν Ἰωαννίνων ὑπὸ συνδρομῆς τοῦ τρισκαταράτου Μουσταφᾶ Τσιαγούση καὶ τὸ αὐτὸν ἔτος ἔστησε μιναρὲ καὶ διὰ πρεσβειῶν τῶν παμμεγίστων ταξιαρχῶν ἐγκρέμιστηκε καὶ

¹) «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» τόμος Β'. σελ. 795.

²) Σάθα, Βιογραφ. Σχεδιάσμα Ἰερεμία β' τοῦ τρανοῦ σελ. ια'.

³) Σάθα ἐνθα ἀνωτέρω σελ. 194. 199.

⁴) «Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογ. Ἐταιρείας» Τόμ. Ζ'. τεῦχος Β—Γ' σελ. 188 καὶ τόμος ὅς τεῦχος 19ον ἐνθα περὶ Κλεινοβοῦ Θεσσαλίας. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερον Κλεινοβὸ τῆς Ἀγγιάλου (Πατριαρχικοὶ Πίνακες Μ. Γεδεών Σελίς 546-562). Ὁ Ἀλεξούδης ἐσφαλμένως τὸν Ματθαῖον Α. Ἰωαννίνων ἔχει ἀπὸ τοῦ 1590 ἕως τοῦ 1601. Ἐπίσης σφάλλεται ὁ Μυστακίδης θέλων αὐτὸν ἀπὸ τοῦ 1594—1595, ὡς καὶ ὁ Ἀραβαντινὸς τῷ 1601.

⁵) «Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολογ. Ἐταιρείας» Τόμ. Ε'. τεῦχος 19, σελ. 568. «Νεὸς Ἑλληνομνήμων» τόμος Ζ'. τεῦχος Β-Γ'. σελ. 183. «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» ἔτος Θ. σελ. 558.

⁶) Σάθα, Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη τόμος Γ'. σελ. 553.

⁷) «Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολογ. Ἐταιρείας» τόμος ὅς τεῦχος 19ον.